

การใช้ผลวิเคราะห์ดินเพื่องานพัฒนาที่ดิน

โดย นางจินดาวรรณ คำโท
นักวิชาการแผนที่ภาพถ่ายชำนาญการ

วัตถุประสงค์

เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในด้านการตรวจสอบดินและการแปลผลวิเคราะห์ดินทางการเกษตร

เนื้อหา

การวิเคราะห์ดิน เป็นภาระกิจหนึ่งของกรมพัฒนาที่ดินเพื่อให้ผู้รับบริการทราบถึงความอุดมสมบูรณ์ และรู้ถึงปัญหาของดินในพื้นที่ของตนเอง เพื่อที่จะใช้ประโยชน์ในการเพิ่มพูนผลผลิตให้มากขึ้น จึงควรรักษาดิน และปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์อย่างต่อเนื่อง และใช้ดินให้เหมาะสม

ดิน คือ วัตถุธรรมชาติที่เกิดขึ้นจากการผุพังสลายตัวของหินและแร่กับอินทรีย์วัตถุที่ได้จากการย่อยสลายซากพืชซากสัตว์ผสมคลุกเคล้าจนเป็นเนื้อเดียวกันมีลักษณะร่วนซุยเกิดขึ้นปกคลุมผิวโลก ดินจึงเป็นแหล่งที่มาของแร่ธาตุอาหารที่จำเป็นและสำคัญ ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐาน เป็นตัวกลางให้รากพืชยึดเกาะ เป็นแหล่งผลิตและดูดซับแก๊สต่างๆเก็บน้ำและความร้อน ดินเป็นเสมือนเครื่องกรองที่มีชีวิต

การวิเคราะห์ดิน เพื่อ

๑. การสำรวจและจำแนกดิน
๒. การประเมินคุณภาพดิน
๓. การวางแผนการใช้ที่ดิน
๔. การปรับปรุงบำรุงดิน
๕. งานอนุรักษ์ดินและน้ำ
๖. งานวิจัย

การวิเคราะห์ดิน ทำได้อย่างไร

๑. จากห้องปฏิบัติการ
๒. หน่วยวิเคราะห์เคลื่อนที่
๓. ชุดตรวจสอบดินภาคสนาม

วิธีการเก็บตัวอย่างเพื่อนำไปวิเคราะห์ ประกอบด้วย

๑. ตัวอย่างดิน ต้องเป็นตัวแทนที่ดีที่สุดของแปลงนั้นๆ ควรแบ่งพื้นที่ออกเป็นแปลงย่อยมีความแตกต่างกันน้อยที่สุด

๒. ตัวอย่างพืช เพื่อใช้วิเคราะห์ธาตุอาหาร คือเก็บตัวอย่างเป็นระบบที่มีการขาดธาตุอาหารคล้ายๆกัน เก็บประมาณ ๓๐๐ กรัมน้ำหนักสด ขึ้นอยู่กับความสม่ำเสมอของการเจริญเติบโต

๓. ตัวอย่างน้ำ ซึ่งรายการที่บริการเกษตรกรได้แก่ pH Ec P K ต้องทราบชนิดและลักษณะแหล่งน้ำ มี ๓ วิธีการเก็บคือ Gab Sample, Composite Sample, Integrated Sample

๔. ตัวอย่างปุ๋ย กำหนดจุดเก็บกระจายรอบกองไม่น้อยกว่า ๑๐ จุดแล้วนำมาผสมรวมกัน แบ่งเป็น ๔ ส่วนใส่ถุง

๕. ตัวอย่างปุ๋ย สุ่มเก็บตัวอย่างปุ๋ยประมาณ ๑ % ของปุ๋ยทั้งหมด โดยใช้หลาวแทงข้างถุงลึก ๓-๕ นิ้ว ให้ได้ ๕ กิโลกรัม

ช่องทางการเข้าถึงบริการ สามารถส่งมาที่ สำนักวิทยาศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑-๑๒ สถานีพัฒนาที่ดิน ๗๗ จังหวัด หมอดินอาสา และส่งมาด้วยตัวเอง ปัจจุบันเพื่อความสะดวกรวดเร็ว กรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการจัดทำชุดตรวจสอบดินภาคสนาม (LDD Test Kit) ซึ่งเป็นชุดตรวจสอบประกอบด้วย ความเป็นกรดต่าง ตรวจสอบปริมาณธาตุอาหารหลัก ตรวจสอบค่าความเค็มของดินแต่ละพื้นที่ และมีขั้นตอนการส่งตัวอย่างออนไลน์ คือกรอก url และสมัครสมาชิก ยื่นใบส่งตัวอย่างออนไลน์ ตรวจสอบความถูกต้องของใบส่ง วิเคราะห์ตัวอย่างเตรียมส่งเข้าห้องปฏิบัติการ รายงานผลและยืนยันผล รับผลวิเคราะห์

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องวิเคราะห์ดินมากขึ้น
๒. สามารถนำความรู้ไปใช้ต่อยอดพัฒนาในพื้นที่จริงเพื่อการพัฒนา ปรับปรุงดิน เพื่อเลือกชนิดพันธุ์พืช และชนิดปุ๋ย ในการจัดการดินให้มีประสิทธิภาพและเพิ่มศักยภาพผลผลิต เพื่อช่วยลดต้นทุนเพิ่มผลกำไร